

Tako se je vršila ta prečudna polemika. Narisal sem jo s kratkimi potezami, zato da ji ohranimo spomin, kakor ga zasluži. Pred osmimi ali devetimi leti sem pisal o naših umetnikih na tisti način in s tistim namenom kakor letos. Takrat ni bilo polemike, zakaj takrat se različni Kobali še niso menili ne za slovensko, ne za tujo umetnost. Nato so se naučili nekaj votlo bobnečih besed in fraz iz dunajskih dnevnikov, od tistih ogrskih židov, ki so v Miskolczu trgovali s platnom, preden so prišli presojar avstrijsko-nemško umetnost. Sam ne vem, kaj je umetnosti bolj koristilo, ali molk ali modrovanje strokovnjakov. Morda je bila tista polemika koristna že zategadelj, da smo spoznali drob in obisti teh naših strokovnjakov; da smo videli, koliko jim je res do umetnosti in koliko do svoje preljube strokovnjaške osebe; ter da smo slišali, kako blizu je od dolgočasne, komaj napol razumljive fraze do navadne pocestne psovke. Ljudje, ki so si prisvajali nekako jerobstvo naše umetnosti, so razodeli radovoljno, koliko je v njih znanja, značaja in takta. Zmerom je dobro, če se zavemo, koliko škodljivcev ima naša mlada kultura na vseh koncih in krajih; koliko nadležnih muh, ki letajo okoli sklede ter so prepričane, da so povabljene na večerjo. —

Ivan Cankar.

IV. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča. Dne 30. junija se je otvorila v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani razstava „Jednote umělců výtvarných v Pražě“. Člani „Jednote“ niso na umetniški višini češkega umetniškega društva „Manes“ in tako vidimo tudi na tej razstavi le srednjo stopnjo sicer visoko razvite upodablajoče umetnosti bratskega naroda. Med slikarji z oljnatimi barvami je gotovo Jak. Obrovsky najboljši. Njegova zanimiva kompozicija „Na večer“ (45) je dekorativno dobro delo in še dosti harmonično vezano; istotako je „Po kopanju“ (47) izmed boljših njegovih slik, „Motiv iz Sicilije“ (46) je slab Böcklin, „V hladnem tolmunu“ (48) nas moti slabo risani akt in prehudi kontrasti. Njemu sledi Oton Blažiček z dobro „oljnato skico“ (44), „Deževno jutro na Letni“ (21) prijetno učinkuje po svoji neprisiljenosti, „Praške Benetke“ (22) so prekontrastne. Oton Bubeniček je razstavil petero slik, izmed teh je „Oblačen dan“ (54) še dosti zanimivo delo; vendar pazi premalo na zračno perspektivo. „Zadnji solnčni žarki nad južnočeško vasjo“ št. 55, „Jesenski solnčni zahod“ (št. 56), „Jelšev gaj“ (58) je slab in suhoparen. Tehnično zanimiv je Frant. Vavřina, vendar manjka tudi njegovim slikam zračne perspektive. „Kožarna“ (30) je vsekakor najboljša njegovih tukajšnjih slik. „Vaška cerkvena“ (38), litografija Otona Fiale, je dobro delo, njegovi akvareli so preveč šolski. Barvasti lesorez „Ribič“ (20) Vlad. Relinka bo ugajal v kompoziciji in tehniki. Najboljša „radirunga“ te razstave je Lolkov „Drevored“ (25), kjer je z enostavnimi potezami mnogo dosegel. Med akvareli so najboljši trije Ane Roškotove, posebno „Iz starega Norimberka“ (10). „Poletne barve“ (5) K. Langerja so neokusne. Oba akvarela H. Bubenička „Iz stare Prage“ in „Cerkev v Libiši“ (7–8) spadata bolj med dela učencev, Vit Skala je akademično suhoparen, brez vsakega umetniškega življenja, enak je Adalbert Seifert s „Stolpom v Rothenburgu“ (24). Frant. Jakub ima tri malopomembne slike brez posebne umetniške vrednosti, fotografije v barvah. Frant. Urban je razstavil tri konvencionalne akvarelne kompozicije za cerkveni umetniški obrt. „Hradčani“ (60) Vacl. Janse je trda, suhoparna slika na grobem platnu. Razen teh so razstavili še Roman Havelka, Ivan Čipera, Vanda Schwarz, Miloš Slovak, Mana Čehova, Teodor Hilšer, Rudolf Váha in Cima Jelinek, torej 23 umetnikov s 66 slikami.

— e —